

164
165
Untert myne genedige liechte sijn hoge bantre
Op amsprake syne graden Stat van mynre aen

nde als sic dan ben Inden beginne sijn verman van alle ghet
off diegheden sijn myne genedige h[er]e gedan solden helen besinden dat hoge
vernart laijt slig gewichte geschorne was sijn hem tot dade gehault tot mynre
gebracht en dan tot eyne heer ontfange helen toe aual die ghemey schriftiche
uitstap en steden tel amsprake doe wesen ghe dom op versten hedden mit
me anden punt syne graden och straffen van vele geklaffen sijn erde sta
lich vermanich myn gen h[er]e h[er]e inde an neme en och op anden en
gelaufft solden helen te halde hoe prullegien dan vele vre gevalle toe zif
hoe dat punt dom aff vorder begrype off vre hale mach / Dan op segt
my gen h[er]e t[er]p[er]t dan dat sijn siche in mynre ghet h[er]e inkomst totte lande
sen enterlich ghebrich en aual als goede eruer luke doe letasen en ydern
helen gelijk sijn by hoch nosten ylaken lanthe schulden even te dom vnde
heden sijn ooch anders gedan dat vere en besind van den van Nuy
treke god ere en recht ghetest see myn ghet h[er]e van gant en recht weye
eyn naeste ylaken eyne totten lande was also dat sijn dan one ander met
gedan en helen / Dan sijn van gant reden en recht were schulden eelcij
te dom / Wanome dat my gen h[er]e sijn alijt weder ghemistri en vrmblader
gheest is en sijn leue gadd / ald[er] en eyne vende geselschap en ypnichtie
van in anden syne steden te helen plach / han memchewiff van grote
steven punt die all te lauck even te strijve aff och niet wout en sijn
treke myne gnedige h[er]e en syne h[er]licheit dragen ypnichtie auersien heeft
alle hopende sijn sulden sulck ypnicht toe mynre en lieffden bedencken
en sich ypnichter dan anden myne god ghet h[er]e sijn mit syne ghet
wilt gehalde helen / Desselb[er]t sijn doch sen fort dan ha sijn mynre g[er]t h[er]e
ontfangen en gehult hadden en doch van ind beginn sijn huldmet
ene landel hoe syne en natuyn kregen en vergaten / Te aerte dat sijn
syne ghetade mit begin alsbe tot grote steven prullegien treke syne h[er]e
heit en mogenheit dragen weder dan sijn van syne selue h[er]e ende
dene groten wile en h[er]e vernart van alle hadde aff dingen
en sijn syne ghetade hulde en van eyne he ontfange wolle en dat sijn
dan na myt seer lange syne vader oder vader van vrel tege syne en
tot mynre bannen op lemp[er]e hoe toerne ponte en andere mit hoch
vrouwen dan die anden h[er]aste wesen die ter eer beseten en die

235

selue daeg en nacht toeglycken alsde dat my ghe he temer hyst tot eynde
dulckart tusschen syne vader van Orleaus en syne gheen dan binne
komen mit syne he en vader en ander trefflicken syne Bruerniche ende
Pittstap van syne vande sy haen doe daer binne besloten en ghearestelich
behielden dat syne en syne genad haemmen vitter en knechte graven
antville en haen wate Alse dat van myn ijene god syde mynemant
dan vry en mocht te pae noch te wort sonder bolet off teekien van hore.
Bongmeren schijt op synrechint te helin off te dragen en alse t' seluer
hyst mede syne quade god en vader mit deede anden als hemrich in coestig
h'ort van hauffen en somige men anden gretlich an haen lyne vrees
en leemsten dan aff te voel en te lande te syne wed en doch t' seluer
hyst in deser loessheit see lange alse verluyuen/ dat myn ghe he sijc
ter seluer en stede mit somigen d'reende god sijcend en vereengen
en sulke groote en sture amspakke syne quade op den selue hadden
lange tiden van haen opsetten en ongehoert moisten laten liggen
alset er myn ghe he mitten syne vader come uit syne quade Stat
aldus kome en alse uit haen hande verloist mochte werden/ daer sy
och dan na syne empe Brueder teghe syne genad op gehauen
verleidt en in pine tot haen behulp gescrekt en gehalen helin
Dan aff en is met nooit voel te syne/ want dat selue en awo sy
is eerst syne genad vrouwe en enigen som tegen syne genade
halen sterken en verleiden alset tegen sptere en recht dat alset
leider lantruchtinger dan awo godlich enlich en onberlich is/ dat is oock
dan dat sy hir mede niet gevaest noch affgelaten noch gem hir mede
genoch gevest en is/ sy en helin hir toe mynne ghe god syne Pittstap
en stede voel haen mynreter tilndracht pte devalinge onbreken
en omminne onder een gebracht en gehalen/ opst mit verbond na
mit manen van ordmaren te maken op te heffen en te versieren
ane alse dan mede mynne ghe god am syne frostlicker macht te
bringen te krenken en die ghelycet en nacht mynne ghe god en des

155
 Furstendom van Gelre dat eynderen en dit des Roemste kerserijts
 is tot horen machte te trekken en sich seluer alsoe ghe dan ad te maecten
 met alleyn in hinder en smaechelt off vercleringe mynre ghen had dan
 sen groetlich dragen tegen der moghenheit en allen bestaene rechten
 des Roemste kerserijts/ Dan aff sy in horen außpallen sijnre vredue
 laten versat en eynd punt te doen an den lunde van Gelre waer hi ad
 te wonder te mercken en te verstan is toe mogelich en mit dat ere
 reden en besthaende sy datt suete vurp helen moge amheffen dan en
 volbrengt sind dan toe wat trulle ducgheden off vruchtghappe sy
 mynre ghen hoo synt en van begin des mynen daags sijnre genad
 Inkompst aldus en meer andere sat te lauck te staue toe besezen
 en gedaen en sich besind tot alre tyt toe syne genad aldus alleyn
 en von ander hmr genad Stedtigterkent exsalt en opghemoed
 Onschijnome syne genad wederome te verduyne te veriaegen en te
 verschenen gelick men dat allet wonder elenlicke sout desen vurp
 quiche verstan en mercken mach En myn ghen he segt mede dat
 syne genad noede hmr toe komen is dese sucken en pinte te openbaen
 en ter menornen wederome te trekken anderle dan syne gadden
 om mit noot aldus als hmr toe gedronge en ghemoecht wort die on
 doeghede en ontruhle sijn Stat van Mynre vurp by die doeghede
 en trulle sy horen besezen helen te schijnre en te openbaen en walle
 staal dat sy selue soe leue en vondastich gheest wels/ Dat eyn hmr aff
 opst tegen dat ander te oltwegen en alsoe te bedencken toe swaich
 sy mynre ghen heid am syne lieue am syne bloede en naisten en dan toe
 um syne lauden besweert en vererchtet helen/ allet gelick vurp steht
 en dat sy syne genad deser stonsten en salen te openbaen verlaten en
 auch mede bedacht hedden/ Dat hoe scheemde en ouer mynre ghen hoo
 eer noch desjchachten mynre genad hi wederome die hoe niet exsim
 noch besezen en londe

Jnden op stan als sy sijnre/ dat myn ghen ander en dinaien gelauff seide
 helen dat hi eyne hande late lande/ Gode Lenthen noch Ampe

¶ gheue lesteich wette verloope elterghenue noch in ghemelijc offhendich
maucken en salut buten ecelle en ecce der trefflicker schaemelijc van
op seig my ghe he dat syne ghen dan aff van genoich verlaert die geleghet
des verlooyd van en der oordnacijc na te kenne gheest On eccliken ver-
lunde cleerlich opstane is dat sy seluer hochlich belaft heb alweis myne
gen ghe te dom als gheue trulle ondersuten liet daer op en ome dat selue
punct te wonder gehald en mit trulle exspecte te bliue myn ghe he
dat selue verbont te volgijc is gevest cumit syne missiebriefe also te wan-
schen en te belieue gelijck mid selue missiebrief dat ooch vangest is.
Dan woe sy dat selue verbont mid puncet vangest gehalde dat dan mede
geleempt wemt en mit nae ghegaen en helijc dat noch apenbaer dachome
sy mogelich dat bedenken myne ghe he dan mede syne geslachten te ver-
huue verlaten salden heb Dan op dat is en in nabologen tyde apenbaer
en ter ewiger memorie en gedenkensse den ghene den des noot caesen
mocht gelegenheit en hoomen der salen gehalde much werde Doe is te
weten dat myn ghe he hant syne renthe ampe en tolle deel
in grante scholt en beseceringe myne ghe he doe tijt noch sen Donck
van Duren wesen en an dese syne lande komen geslakte groeff Dan na
in sen hante tijden myn ghe he in eynde groot staue veden mitten ge-
sicht van Utrecht gebracht en gherigert wart Dan mede syne lande
tot groten scaren verderflichen lasten en schaden van roue brude
en nederlagen komme en syne scholt als te merken is niet gemoreert
mer groetlicke ghemeret syne renthen en gheude van der versat en bestuert
gesloten den syn Doch alleit mede en stade en consent der slesch die tijt
noch in wezen staen so dat doe mede besegelt en onverwijlen heb die
rechte selsch van der hant van deel dan toe gekoey na der tijt affixen
en versterke syn also dat me dan aff cumit den van myn ey off
ander den an dat wonder elue mycht ongedult niet en heeft myn
vooldom off volbrempen Dan is ecce dat nae der tijt myn ghe
he seluer totte Reymel syne slanc ykome is syne ghe hant
versat verpant en op geloue en toesogen der van myn ey en dat

ment sijn gemaeden brune te beuen wederome vryen en loessen salde
 tot hante hoge klopha van cleve gebracht ameden corpora de stat
 van mynegen mit maeer anden dan mede vand stat cleve dan sy getaunge
 laugen geslot en geslot heft dit vrouwe lieffde geloeue en mynen die hy noch
 te vorderen tot sijn stat mynegen hadde en sunderlinge douch en ome dat sy
 hem alsoe niet vandt en haue gehant en tot sijnre enffiale geslotpe hadde
 van alleten wesegh der loessen vurs met na gelycht en heeft toe staal
 wan is dat die lande van elke mene gen hys sint ter tijt schattinge
 geyene hebby die doch dan ome last van orloge off ander indreicht en
 manen van sprekken en sunderlingen land stat mynegen en tot hach doel
 soe vele hem des dan te gelyc gehant nicht myne genod he tongiede en
 te standen gemaect sun geylond wan by die arme lude des gemeinde
 lants dat yele ghe en myne gen hys tot eyene onter gebracht en daart
 gelyck me dat daul vorderen by breng en bekenden salde off des noot toe
 en die van mynegen dan mit empen replieken teigen sengen wolden
 Ende aldus is myn gen he sime walt vurs tot grotten en effliche
 verderflichen staden erkome soe die locine dan vne te gronde verhou
 den en verloest sun den mesten doel Ende dat noch mer en vorder
 vndt see grute opslach dainghe dan op gemaect dan mede te
 besoeghe stet myn gen hys en sime erue sime walt ten ewige daage gant
 en verloren salien moed bloue Ende oock ware dat myn gen he sun
 lot en stat wachtend dat sime myn seluer angecorde hebby
 ome noch wille van veden mitten lande van Gulich en ome anden
 trefflichen lasten brune lants seur volk hkommen vand van mynegen
 gelyck van genrich exne stet bestowen en tot handen hys Johans
 van ethene stet in sime vland hulpe wesen verpaud en breng moest
 mit alsaltien last van schaden off opslach dan mede dat selue stat
 ten lesien vstand en alsoe ten ewigen daagen van myn gen hys ende
 sime lande verbleue amicht hebby en ome dat en vorden opslach off
 besterlinge te verhuend see dedmijde myn gen he tint mit sime vader
 van cleve dat in sime handen te wille nemde sond opslach in waeghe
 en manen sprek die breue dan off dat allet vorderen vertellen en
 begripte Ende oock wan dat die selue stat van mynegen myn

genodighe h[er]en h[er]en en guldene p[re]ns toll tot loode beleent en deel dat
dit besoecat heb[n]t van een somme dan gelde dan mede myn gen heert
des keesters hulde en genade p[re]ns beleinging verkrege en grotende volde heb[n]
van welcken schade en kantgelde dan opp s[ic] hore p[re]nseval d[er]tome
lange en verlooch aangeboort en dan toe off s[ic] dan dene h[er]t h[er]ren
verlost muchte heb[n] die meeste deel s[ic] eerderome verstorie en alsoe
gebruytis dan mede s[ic] s[ic] dach over geminge en leten s[ic] en heb[n] myne
genad h[er]t dan toe v[er]dronke en s[ic] hom s[ic] slot loode eerderome
aingeue en deels s[ic] s[ic] v[er]trap die s[ic] h[er]t bunte veden gelange hadde
quint wolden schelen en myn gen he moest hoen noch dan toe uit den
seluen toll en van v[e]r]n ander somme p[re]nt versterke van h[er]t te loen
an[de]r p[re]nt gult dan toe en tot mer anden myne gen h[er]t tollen bruyte
h[er]cheden off h[er]ren te besteven h[er]t doen hom dat aminge s[ic] v[er]men
betruchte sulke gelaste s[ic] myne gen h[er]t nu an hoch aufrake vnamen
en sicerlich beschuldige hoen die vement beleinge off grot dan toe te
gebruiken off te verkinge Dicht segt myn gen he s[ic] s[ic] gmaed en
heb[n] s[ic] vang dach s[ic] s[ic] ontkomst tot noch toe nye anders dan mit
holresschen geretent en beraden Dan h[er]t te merken is dat s[ic] s[ic]
gnaed gret bunte lant dan alleen dan bruyte am s[ic] s[ic] Ostat moge
en anden alsoe verbleuen is gelyck men dat noch mitte gemeynen
lande van h[er]re bekonden off beversen mach dan dene s[ic] myne
genad h[er]t aldus danjen clagen saningen en besteringe s[ic] s[ic]
ende en gelasten h[er]t off moegelich verlate en s[ic] selue h[er]t
vme niet bekant en beducht salden heb[n]

167

266

238

ten ten anden mal als sy schijne myn gen vnde mitte onmissche
 bate syne schermijzen Pitterstap en Steden dene gelyc wille am genomen
 soldē heblyc ſe ſan opt ſegt myn gen hore dat dat ſe niet en ſy my
 hen he ſach dat ſyne miſch ondersaten van Brolo ſterrelich gevoft geſhat
 en gevochtien won den vande Mappchen buren eeden en dat inde tot eyen
 ruchtinge die voele daerome men veruolgheden kome en konde myn gen
 he ſich ooch am ſyne trefflicher Puerenien Pitterstap en ondersaten die alreit
 mār weden mach groeten laet/ dat die alſde aumtē ſtaen had en anden
 die ſich onder ſucken tagen ſyne gen ondersaten/ tegel paef terſer koue got
 Kir en recht die ſyne te verdrucken omheit indie gode gemynct hadde
 vſe dat ſich ſyne gen te wonder dene haet en der heiliger kirkē wille
 en ſyne ondersate te trouft en te bestand den vande ſyne indie vede heft
 laten dedinge/ dan ſy feluer mede toe geraden en conſentient heblyc
 ſeggen ſy welde den Puerenien Pitterstap mede toe lieue dom en heblyc
 ſyne gen oock trouwelicke dan vne gedient als dat inde myn gen he ſea
 met om gelyc wille gedam en heeft/ dan tho wan dat die Banritzen
 mitten anden ſyne gen vnde elen ſyne gen te volleſt ſyne kost/ Inden
 vroſen en won vreden die dan am mit allen niet en drecht da niet
 des vreden genoemt dat myn gen ſyne ſan al verdam heblyc geleyt
 men dat itaſt beſonſlich becomende ſoldē oppa noit wed en van had ſide
 en kost/ doe ſy myn gen had hir vne dwende/ die doch ſoe vole niet
 en bekoep als ſy ſchijne was dan beſonſlich en redelich oppa/ wille myn
 gen nad han dom als ſyne vondaden heblyc verlaeden pleyn en tre
 woutlich ſyne en dan opp niet ontdaertlich weſen opp niet geleyt en is
 hedden ſy ſich mit enige reden laten genouge en alſus almyt niet en ſynd
 gen hlycheit geleyt opp geſtalt terp ſyne gen als ſy nu ooch noch verdam heblyc

Item als ſy ſchijne mit derden gemit dat myn gen he des vards niet eyne
 geclarer en ſoldē heblyc ſe ſan op ſegt myn gen he/ dat ſyne miſch dat op
 allen eynd gedam heblyc/ wanne ſyne gen dat geboortlicke am kouen/ in ſyne
 machten en noit gevoft is en alet geleyt op empen eynd/ ſan vne ſy
 mocht is niet by myn gen he/ mer en den Pitterstappe Steden en onder
 saten den dat amtreffen mach want myn gen hore dat alet ſyne geſtam
 hed/ ſee ſyne miſch ſan grata hinde/ en achterdell feluer opp heblyc

Item als in den sanen orden merklyc dat sine grond na inhalt
der ordnancie des sians ons by syne vrouwe syne landrekeninge
goen en vrt elcker houynck eyne vander fytstap en eyne worter
elcker houystat dan by verthoede solden zet Dan op segt myn
gen here dat die ordnancie alde niet en heel vrt elcker houynck
off houystat dan by toe sijnwoch dan sine grond gelijc dat alsoegh dan
als sine grond dat niet docht coesen en dat och by brengien konden
dan dat mynhe hi dorchgrue van nimeygen lande niet ghetent en
heby ic toe komme van nimeygen en onlede duning sijn stat nimeygen
en my gen he dencket doch houystchap te goen van hem te neme en te
laten vredesach als sich dat gelden fall na vermeige hoe brieve en tele
schappen als sich dat gelden fall

Item als in den orden afflyc pincet scriue dat myn gen here sijn vlt dan
toe dom solde die strome en strate te veiligen en dat dan en bauwen
geschiert en der deels in myn he huse vor vande off diem e onthald
solden sijn zet Dan op segt myn gen he Dat sine gen sijn gantzen
vlt alint dan toe gedam helij na alle syne maect die wele op meyng
erinden buren en vryme heeft dom hals halen vanje en richten Dio
wael auer dat sommiche en tyden van sulcken stukken off der ghelyckten
sime die lepen wille wael afflycvoent clerke dor mit en onser myn
gen he en der lande als dat waal getrouwlich plege te sijn comune sulcks
met alte ondadiich en ic en men den och anders met stingen en kan
muchte och waal sijn dat myn gen here mussich assus omredelich en
eugeborlich terp sime en ic vrt helij dat sine gen waal soemig sulck
in sime noysaken te dorre gelede helde Dan men fall becomende dat
die strome en straten na gelegenheit by tyden myn gen he somer se
velich en welicher sijn ghetest Dan sy by deels sijn gen donbaden tnd
waden anders dan die van nimeygen en vrt myn gen he stat aldan
en bauen myn gen he iclerde off verbot die seluer ontdeket helij
en sen sverlich laten ontreden ontwaer ghelyck in myn gen here
an spraeken an sh waal sonder beverinden fall en toe niet ist an sy an
te berichtey op dat anden te vunder exampel dan an nime mynheit en

168

267

239

Dat sy buten niet en solden dorre leggen/ Dat sy gelresthe sijn geleest my
gen here aenel/ Dat sy dat vander dom anden see gemaect helij/ Dat sy dat
licht niet liec en dorre/ Dat sy van minnegh syn en alde gelresthe sijn
syn mochte sich see eerderlich en geloerlich mit mine gheen gh' halden
en dom als sy schuld sijn/ uwe hem see aemach niet als anden myne gen
ondersaten/ en toes dan opp gescheet is homs selfs en niet myns gen
gh'scholt als mallick aent en lantkondich is en caillen sy sich noch niet
andere mit mine gen helij en halden/ Dan sy ghe gedam helij opp noch
dom sy sellen noch wel myn als sy bude kome dachren segge dat sy van
minnegh syn

Stormalegh dan sarue Ouden sijnen punt vander gemeente stede tuschen
Arnhem en Menneghe te maecten/ Dan op segt my gen he dat synne gen
dat aent seluer en versocht helij en hedden dat alijt gerne gedam dan
toe geholpen/ en dat syn dan mede mine gelachet hedden men dat wille
laten besouren thens reden/ Dat synne gen dan mede am synne tollen en
heerlichkeit onrechteit hedyn moge blouwe/ des synne gen myn geden en
kunde/ Dan sy ten ellige dagen toe die heerlichkeit ollanck konie tolle
en weigelt seluer doch dat iugh en helij wold/ Dan myn gen he
hedde gerne ysten/ Dat sy golt dan toe hedde tollen leue/ myn gen
here wold och wat dan toe gedam helij na synne macht/ en dat men
ende redelichen tolle van toller grede/ en wort eyn redelicht weigelt
dan op gesat hedde die ewige mede toe halden/ en dat wyl elcker.
Stat eyne hermaect dan toe geordinet cel gewonden/ Dat te dom
lesouren/ maken en te halden/ see des niet geboch folde en dat sy
celle daer laerlic van toller en weigeld queine see lange borde thent
sy heit gelachte grinde wader hedden en dattet dan en thens myne
gen he des dan anden Iherlyc tut hmal synne gemaect toller en schade
diene folde/ dat niet geden en kunde/ Dan sy wolden folle geh' daer
essenclich au syn en blouwe/ dat synne gen niet en niet te dom come red
toller vrygheit want lantkondich des en syn synne gemaect niet schuld
te te laten/ synne gemaect voorbaden/ en helij des ocht nre to wille land
te vorder/ se sy sich inbontich duck en wort/ en och bi myne gen
insden tegen goden geh' van anden steden des plantz van Gelre

Int getakent en gestalt en die lande tot grote last schide dedalinge en verdriet
gebracht hadden gehad alle syne vaders dom

Item als sy dan inden sevende punt sijn sue wond omrecht tolle tot hys fer
weerde. En dan op segt my gen he dat dat sy sine schuld myet toe
en kempt en dat alle heeliche brieue sijn die me in woningen come sijn etenich
om toonne hemmo en tonne hermyk off der gelichten hedden mocht kopen
en dat breue berit die come come hase off der gelichten als me segt gheest
soldt helen der syne gracie off syne vriende doch my te sien en komde come
getrouw moe veele dinge samme gehaald sijn alsoe dat die selue brieue
ome rede wille myet en stoude te kopen men en komde oock my wort gebrand
off men die nagelegenhheit come redelick gelt heede mocht kryg dan syne
gracie sijn alijt anders bereit en oock gheest antome te dom de syn
vaderscap stede en lande syne even raden mit dom en dan toe helpe waer
tied mit wde gheest sueme te sluyte off anders dan myns god gen
hom alijt myne mye geslocht en instant heede gdam hadde oock no laige au
gesy en gesynt dit come redelick gelt off te mocht kopen en dat eerder
got schattins te koen als me des punt noch cael voile sien soll mogen
in dedule mit handen des geslechte sijnere van myns gestreue en
anders en helen hom myns god gen dan mye wonder met gheest alsoe
dat syne gracie hom ghyrone eyen rechtmythe schuld en sijn te dom

Item als sy sijnue mocht achten punt hoe amspriek dat sy am hoen pughe
brieue pughe en wettende verlukt en veronrecht soldt weerde In hollant
am den tollen tot Cormeche en tot Cherbleit lief dan op segt my gen he
dat dat by syne schulde myet toe komde en id dan come gheest brieue off
pughe etelle die sy in anden geh lande by sijn seluer gheest hebis de
syne gracie eyen macht en helen gehadt off en helen come ledinghe dat
hom die gehald mochtet see sy liegt niet cael dan mye besoert en sijn
gheest doch gheest my gen he als sy seluer die coerheit seggen caelde
al sijn macht dan toe gdam dat sy en hooch pughe en brieue quede
menus gehalte bliue mit sijnue mit verwoede die hollander weder
toe halde sijn slot hattien en andere exapent tot grote schade kost
en hunder myns gen he en andere syne gracie onder saten en pale

168

249

meegelick mitte auficht van Utrecht te warden gekomme hebby sime dat my gen
here die Hollander alle op de Stromen hret halden en hon niet merre als die
van Arnhem en die van zuypere en aldaer hefft och nu laaste in Holland syn
gelt en niet dorrome verdum vertet en elder geschickt sy helen och synre
gen dan toe selue oyn deil gely uylevnt dan myn gen he si med en int
laet op de Stromen weder hefft ome twiel gely tolle si myne heit buren
In die leist maende en grote schade dat niet amseide dat my gen here
dat tot hoe kosten en niet an synre orber dat myne en hadden isse dat
hij an der selue my gen he am synre tolle en och anders en want anden
synre ondesaten des ome hoe gekoestt brieue wille mynre op de schade
lynden en achtdeel gehadt helen als auch deis vryges is En syn ome
legt my gen here dat synre een hem oren richtunge hij aff schuldich
by syn te dom soe wat h noch verder dan op segge mochte mer dat syn
myne gen he by synre ondesaten hoen kost en schade moeglich richten
sich den syn ome hoen tolle hij ome uyliden en op hadt godd

Item Inden negende punt als sy scriue van Jacob van gesendwen zeg dan
op segt my gen he dat der selue Jacob segelte ch brieue hadde van myne gen
he van Zouwghen dan mede hi perinde mocht die hem niet gehald en waerde
Al myne hi gnaad verstand en ducle dan enue seruolijc eerst isse dat hi
moeglich geest heede soe daele also die van mynre ome hoe gekoester
privilegijc tolle in Holland van myne he en den ganhe lande behulc ende
verstant assaleken gredie schilturke man en stame vand land van Gele
mit synre te latey verderne des myn gen he niet amesich mer ome der van
mynre en anden synre steden wille hem niet en helen wullen exghengen
in synre gnaad lande sich te behelpen an mynre qn gnaad van Zouwghen off
den synre also dat der selue Jacob voluchtich der lande eyn bisscher maer en
Israe verdrifflich dan an getrouwde en die samme synre vergunst alsoe
dat synre oren richtunge dan ome schuldich en syn en aff syn niet vond
dan op segge mochte dat wille myn gen he dat och niet sulcke n reden
vermitteled isse dat myne Int hri drage beymde fall synre gnaad oren
richtunge dan aff schulc en syn

Item Als in dan scriue inde thieng punt toe sy mit sommige ukerent en
overonrecht soe synre vander Omt van Don drecht en Os myne gen

He sen bremde tot sulder an spau den merende och met gehalde te sijn dan
op te dorue ant aendien/ dat op dat malck die gleyenheit wete mach heeft
my geywane sijn Stat en onderste wille van virmegh alle dat behulp ge-
daan tegen die van sondrecht sh te halden/ den Stromen te sluite en ande
hoe si mitte anden Steden cleffchen en doelchen dat ingeseten/ off gesinne
konde/ tot grute kost schaden en hinder myn gen hyn sijn vutslap ende
ondersaten an sine gen tolle en anders en och dat die van sondrecht
danrome meer dan tot een resen te strop en te doet optant in myn gen
hyn lande gestest dan opghint gelyke gheest moede ome gecompene
en groeten schade en hemet gedaen helin allet daer ome dat myn gen ha
den van virmegh me te wille gheest en gholspe hedde/ en see dan die
vutslap en lande dan bened des niet langer liden en wolden/ alsoe mer
dorue te waerd sonder hulpe en bystant/ off sh mochte sich aff staene/ doe
doe myn gen he sijn vutslap en stede Soele den dat antreffende mochte
waerd mitte noch myn gen sich bestreue en och die stat van doele
mitte cleffchen Steden/ dan doe in gesat waert dat my geyne he en elct
vand Steden op goch kost en tacks dan volck op eyne seker tijt tot Brakel
helin solde/ en choelwerck/ dan op te slan/ en dat wort te besette/ die van
sondrecht te waerd stan en die lande te beschudde/ dan mynmal tijt en
quam anders dan myn gen hyn lande die dan last wachte/ en doe vremde
en qua mochte sh trekken als sh dan quamme/ dan die vutslap en lande be-
ned myt mede te vreden en waen alsoe dat myn he doele verwoeghs
dan ome dede/ an spue en den anden Steden/ want hyn sijn vutslap/ doe
en lande dan bened myt ghe alsdoe sonder waic en gode laten verderue
en dan en hymne en helin doe stede gedaen als sh pleyen die noet lange
sonder neminge liggen en helin myn gen he em gheheit am vberget
alle dat vormelme der van sondrecht te besinden na/ Inhalt om deill
gedusken die dan off op maect daen/ an myt den Cleffchen en anden hanß
Steden/ dat die van mynne mede helin toe welaten en hadden sh dat doe
wille helpen/ hyn myn gen he solde so na als dor sijn hiff en ghet dan
en gesat helin/ dan sh waen doe geschot doe lieuer te vreden dan sh lue
selle en waerder helde exlegen en holpen dan mede toe/ en doch alsoe
dat myn gen ha die gedule noch van der hulpe besinden/ dan die wedepen
wech/ en hyn ome segge myn gen here sine goud/ eghen richtingse/ danrome

170
269

schuldich en sijn te dom mer herst van den van mmeys hme kost en schade
dan aff gericht die voele au die vissich dusse pimf gec drage en belopen
fall en wes die van mmeys hme tegen seggen moge dat hoepe myne hme gracie
aſſde te verantwoerde en by te brengē dat sime gracie recht en sy omrecht
hebn sullen

241

Stem als si dan Juden Esten pincet sijn gedane tollē opt maeſen
Dan op segt myn gen heire dat sulē by sime schuld ooch met en is si hebē
ducht gelugt dat si opt maeſen daing van Venlo Vremide en anden
verkort wurden opten tolle dan die anden toegen sachten alſo dat dan
voele drage om gehealden sijn op welcken drage myne gen heire sijn
treffliken reden en Pantvriend deel sijn Stede myet becomde en kende
dat myne hme gracie mit enige reden den Pitten knechte en anden die eiff
ondersak der lande en die tolle opt maeſen van aelz toe gehoeende en linge
jaen On besitte gecest sijn hem die yet nome mochtē then toe andare vort
gedrige ſoe dat va regh en reden toege gebornde en dan ome helle my
gen hrd lancie ammt deels sijn Haemigen Antwerp en reden treffliken
en verblyff der saten tuſſche den van mmeys Tiell en Roemel mitten
van venlo verempt tot Braine alſo dat mallick die dan au waen dat
mochtē redelik gret en geborlich dach wesen en ſoe dan den van mmeys
alſt openbaer want niet werden beholpen en daas mer moetoule walde
namen si doe hor geraut en togen te hme en streue die dedinge doe waer
aff en hme en bauen hebē si myne hme vreke ſtrate en Otreme ipſime
geroefſt en antwirt ald men dat in myne hrd amſpraken ooch allet wonder ſien
mach en myne hme gen seggen mede dat sime genad eyen richtinge dan
ome schuldich en sijn te dom mer dat si sime genad richte sulde alſuleke
geladt ſtrate en Otreme ſchijne hme kost schade en grader si sime
genad en sime ondersaten hme myne gedam hebē gelijk sime genad am
ſprauk dat oock vortcijf

Stem als si ſtynue inde twaelfte pincet van hman vande halley en Dan
op segt myn gen heire hermaere em pimf van Colne en die ſtat
hebde en onſucht en onuitgaent den Empelken weyen myne gen he gedienc

Ende hulpe gedam mit gude en luden en swareme want hma syn guet
alsoe getueft en gehalden en die stat folue mucken des ooch soebel
en memcholdich dat impie hec gen ten lesten seluer hon vrankt dor
ame want doch heeft my gen hec omreke en onber synr conclude
en ondersaten synr steden belieft te komponen mit den selue hme
als sy seluer caul crete dat sy seluer met heendt mer verloempt
hech alsoe dat synr gnaed chech richtinge swareme den van Wm me
schuldech en syn te den

Item is dan sarpud inden deerhende pumt toe kontz nac der tijt
dat my here van hongen von deneter gelezen hadt myn gen hec
op erre gmerim dachsant tot Wm me gesucht solde hebby synr gen
wen des regmet moed en hy moest sich ondersyne inden regmet
geno off hy moest orten lande viden ende coert saerde dat empe vnde
hen clau au toege als kontz geschier toe see en konde hy syn lant niet
beschudden noch beschermey dat dat am en tenden memch last van hme
brande ditslage schryvinge en anders geschiet toe dan impie hen gen
niet toe gedam en helle alsoe dat sy ander met gmereten en koud
dan die wondre den overden volghen et dan op erre my gen here
dat synr gnaed der wondre alsoe niet gesucht en hebby et dan vne ander
met verstan en kou dan sy synr gnaed dan vne gerne baere en dat
tot anden verstand vertreden dan die wondre gevest syn ligt met men
hoe onrechliche vorname dat sy u vnu etale gehandelt hebby dan inde
te bedekken dan te wan dat myn gen here op erre dachsant tot Wm me
se die hoge van hongen den impie gen hy lande getage dan vne
gelegen en dat sen sterlich gestydict en verdonue godde tegen
impie hy wilde synr gnaed och niet anrone opst te luden off te
versteken des impie gen hy wil genooch verdiect synr haemitzien
vlietrap en steden doe die hooch van hongen mit ongerust alius
ander kont den lande gescheide en myn gen sonder van velse synr
gnaed som na cas tot impie gen hy van hongen syn niet
dauday in mernoren want sy doch synr gnaed schatting schulde den

171
270
242

off sy hen niet wadden wullen helpen. Alsoe dat hi maect wghadt hedde syne
lande en ondesate te monter moegen regen beschudden en besthermen
en dom als syne genad schuld even gecleft en alsus gesucht totten seluen
syne zaemtzen Rittercap en steden die doe dan waen hi en hede
heft noch guet off dan emch last me inden lande quemme alst u. gelet ic
dan inde hi dat weder sam en hi syn lande inde beschudde maect si
misten hem helpen off syne grua en hede hoe onhoen macht te beschudd
en moest sich alsdan onder ander wghet gena opp vte den lande Anden
In merningen sis een hem doch schuld te helpen als oich vurhio soe hi
Ritt gelyckc oce en syn dochter lepriet hedde ete desyn met dom inr die
gebreken ristass medue hebby wolden dan op my gen here daer kont sacht
en sich der seluer tijt verloot / hede sy enige redeliken getreken die in
synn macht doen / syne grua wolden die stont opp dom bi den seluen
laemtze Rittcap en steden en syn grua van dan scheiden dan sich
die zaemtzen en Rittcap oich toe erboden dan bi the blouwe chniet
dat gerychtet gelyck die meistedal van desen dat noch aual kinders
syn fall dat die van merning allet moet vollech assloegde dan vrt
laat te merken en schint syn baen gesonden is hoe omredelick gront
den sy tegen mynen con he gehantert vergenoome en u gebriukt heb

Stem als sy synne quaden verthend punt dat my gen here syn belempt
amide koemtchen kerken versumpt hedde ete dan op segt my gen he
dat syne grua van kommt zeghemet beleent syn godes / dan die reden
en landen wolden vand belempje diegelyc en brenne han omredelick
en ongelovenlick gelyc van syne grua hebby / des syne grua met gauen
en wolden off schuld en als anders dan redelich en geborlich alle gelyck
dan ome dat syne grua der brenne met tringen en konden / my gen here
heeft oich syne belempje tijnd tijt versucht am den koemtchen kerken
u. tijt die syne grua sen ongenedich lelt en twigert ongelovenlick
tegen ihot en en recht exlick toe dit mit gued wanaffinge konden aual
veleisen fall / dan sech dat gelyckt en was kost si dan ome gedam off
geleden hebby sech te verantwoord / dan hebby si ingedam als si van
hok huldinge en ende clege schuld even en syne grua duck toe si
gedam hebby / alsoe dat syne gen open richtinge dan ome schuld en syn

Stem als syn stamme inde visschen pinit van ene briepp den die hoge van
Dongen am myns hyn niet daer gestreue en des sy dan eerder op geantiont
solde hebby na inholt der copie dan hi gestreue zif dan op segt myn
gen he eerder coal dattet niet van node en oel dan opt te antwoorden syn
gen gheleome coal dat alycke brieue in name des hogeboven fursten
hoge van Dongen am hem kome en syn och eerder dan op alse geant
wont moegen hebby dan synne gen en maledi kin dat coal gemercken
vit wat verwoerde en ijende dat geschenk sy en waer die gedicht ende
versiert moegte syn oft soe oel en doce sy myne gen he ome der ant
woerde met als quede getrouwe ondervate dan geert hedyn zif tia wae
dat syn genad den van Nymeg noch hremat syn lande en regmet en
heest wille geloue off och noch gheleome en coile dat vit synne hande
te stellen angesien doce die van Nymeg dor vñ na mit synne gnad
omgum en dat sy op eynde gemeyne dachsaert sachet dan kerit here
to Culenborch mede in kallen en dat consentielde dat synne gnaden
dat regmet myne sonck au gne solde dan ecolden sy hon hiff ende
griet by stelle gehickt men dat vondor in myns hyn amsprake sien
mache lieken och doe mede luden sy met me van myns hyn gen regiert
en ecolden syn alsus hoeft die nou myne gen he gedronge dat te
coederstan en den selue dor Nymeg liesonder niet te gelouuen doch
syn myns hyn gen alant an bodich gheest off enige ghebreke in lande
doe vanden regmet off anderis dat te verketere by synne gemeyne lande
gehickt sy dat ducke gehont hebby en och vongenoeg verclant is dat myns
heid ghe all egeen staed en gheft moegde dom en hebby dan en baue mynen
gened. Douders teje myne gen hyn synne gen daedes op ghehaue gerade ende
gesprik en in desy omedelike vorneme teyen grot en en recht gelyck dat
in myns god gen heid amspruk vondor gheue verclant is. Want als sy
dan stamme inde selue pinit van Jochem die Kiep die die Stat verled
solde hebby segt my gen he eerder coal dattet niet nou en oel vele dan
op te antwoerde see dat in myns gen heid amspruk die myns verclant is
dat der pinte eyen warachich en syn want my gen he den man con
off na myne meer en synne leeten ghehouen gheft dan op die en
cht doe hyn en synne gen bracht want en och sonder eynde van synne gen

scheyden en eich des mye ontbader en heeft en noch vondt mach men hoe on
 kannaffige schijft hir aff merken/ daer wel dattet syne gen met schenck
 en alle off syne gen sijo verschijf hadden/ die deels die degen last staalinge en
 humor sijc mit quade mulieren in der quader stat en vort den ganzen
 lande te schaden en stemde maken te mocht te konspiere want sy schijue
 te scheyp dan om te kome/ see doch alle die stromen mit grote vp. von
 en na lange leugen een en bleue ende off dat oock wel met en aperties
 toe gevest mach maect marchen daer myne gen hyn Altrijns mede te betrach
 tighen/ see voele lide dan omkant volgt hebby mochte kyng te scheyp/ want
 het baile en bined en all dene land anders geleze was/ en eos si anders
 van off na vorder hir tegen segge off schijue mochte/ is all same niet anders
 dan vrysserde morticille/ off dat si den arme ma mit pijn mochte hebby
 den seggen/ des niet en is en hebby den alsve onnocht en onschuldlike
 t doot gebracht dat myns hyn gnaad gericht heist gelick syne gnaad/ in
 syne amspunkt si dene toe gespraken hebby en dat syne gnaad
 eyheen ruchting dene schuld en syn

Item als si dan vort schijue inden gestred punc van vremd vutte au
 Johan schmieden gebracht/ Dan op segt my gen he dat syne gen
 der vuter en noch wel nie niet gevest sue see die van in mey en
 ande myns hen onderste seluer syne gnaad als si mogelich axdaem volgt
 hebby niet diene off helpen en holden off deels con si licht niet
 diene en dorsten/ en moeste sich dan omle behelpen mitte seluen die
 syne gnaad bringen konden en was dan mede optwaert gevest den cruce
 van dorsten te laten straffen/ one assault onwillik onenicker en om
 gebonicker straffen wille/ die selue cruce myne gen hen see moet
 willentlich en seyntlich am syne gen gestred hadde/ dattet mogelich
 alle qued belressche leut wezen en verdriet volgt sue dan er
 bestant cumt deels myns gen hen Chaermiten Pittsep en Stede
 dan aff gedragt en my gen he geslagen was die vutte te laten
 trecken elct te hys syne coech/ want my gen sonck van dede ons
 heren som want clerit van Chaermitsede mitte syne/ en vort deels
 myns gen hen diende en hys hys sond licht oock by staide der van

Hymere en och Johan schmeken aspe dat my gen he die Vater dan come
tot esalbecke in die gewoonlike coedermye tot syne gracie kost laest ende
hinder moest behalde liggende / Dan sy Johan schmeken huysten vnde
anders des sydian bestre knyce koude In mochte helb genome te bestude
ome sorgen wille der weden van / op dat sy te waaster en welig legen
en off sy daer dan yet vondre dan gewoonlike coedermye ic dan heden
dat eas vanden selue Johan Schmeken toege mynne hy gnaed en den
selue cael verschulde geest als maleit weet then hede och mor
heldich ander van Alhymeg toege off berichte niet gestam / en soe sy
dan alius vort getage eelen hyn en baue mit myne gen soncken die
hon vrant was toege mynne gen hen en den syne die syne gen te
verdedinge en te verantwoerde en te bestudde standen / soe sy van
syn gnaed toege dan doen / mochte deels hymne den vort weseyen van
Alhymeg verant en sich dan vrocht helb / soe hem des nou docht
welcke stukke by schuld mynne gen hys niet mer leon en na by
schuld der dan Alhymeg toe komme syn want sy mynne gen soncken
syn gen dom die viant gewond is kerch van Haempselde
en der syn / en deels mynne gen gen dien en huyshuus tegen
myne gen hen / dan onthalden gracie en ey hopen en mit gem vort
getagen helb ome mynne gen hen en den syne ome hon enff en
gret te breng / Dan come dit gemaen en hantieringe van Alhymeg
gesthet is / en dat my gen he desen worden kost mitte Ruth als
vongez seit heeft moete dom Alhymeg dat syn gnaed eyen richtige
dan aff schulduch en syn / en dat sy syn gnaed en dese groalt en
kost alsue en hon schuld gesthet richte salle / en moold sy gret hond
hyn op tot honre behalp seghe / dat caelle my gen he alsoe verantwoerde
dat sy eyen rede hyn tegen helb en salle

17

Item alsy dan scriue inde seuenthend punt / soe sy en voele god
ghuijpte mynseten en mehr honre vrede mede gebreken am mynne
gen gnaed am gelt en eyt dragen van letoren beyle en briewe
helb etc / Dan op segant eyen he dat sy en blynde anspiecke

272
Der syne gracie med verstand en konde hadden sy syne genade dat mit ondersthet
gescreue en genoemt syne gracie caulen dan op geantwoort en sich vor den
vne gehadet hebby als syne egen gebout hede.

273
234

Item wa sh dan sijnre Indenachtende on lesien lesien punt hoe am sprake
van geit van melen die hman sint hoe vonger tot welc mit gespannen
vinnikensten gedriest solden hech. Dan op segt my gen he dat
syne gen die gelegenheit der sucken niet en weet. Dan syne gracie hebby
he van den selue geret van melen onder men anden reden verstand dat hina
ouss syne rechte wortz moedelich tot almenig brame op teeken solden hebby
dat bome en oock ome ander gebreken wille den selue herma lange tijt mitte
rechte verwoelgh hadde die van hem gericht te hebby den mede hi tot eyne
eynde off vndrachte konde en kan en solden hem ghe mit behulp van geleide
des rechtens ontrug off hi konde Soe hi niet mit licht en tac dat den selue
verit tot groete kost en schade getomen is en noch dagelik kompt. Soe als
sh dan totwelgh landen van heipo caeder te gericht iekeme syn hebby
sh in eyne oploy en heite moede kifflich mit malstaeden op teest mit elect de
landen met missdam. Van electe broede sh beiden ande rechde aldare
besat aber als hi gen he versterkt en als dat dan beide wille wile en
consent myne gen he. In anden gen lande op teest is stet my gen he
dat der clerius des gerechts dan sh dat ipdam en ande rechde besat sim
soe elect op syn broeden rechte knelen en die caeder hie bede mach na
den rechten dan die gestriey. Dan die segt my gen he dat syne
gracie op der am spraken niet te antwoord off dan mede te schaffen en
soelen te hebby.